

APRÓPÉNZ Adózási Hírlevél

Iránytű a sikeres vállalkozáshoz

XIX. évf. 7. szám
2024. július

A TARTALOMBÓL:

■ Pótbefizetés

E egyéni vállalkozókat érintő információk

T társas vállalkozásokat (Bt., Kft.) érintő információk

M magánszemélyeket érintő információk

!!! különösen fontos információk, pl. törvény által előírt kötelezettségek

PÓTBEFIZETÉS

T

A pótbefizetés a vesztéségesen gazdálkodó társaság pénzügyi helyzetének rendezésére szolgál. A társaság tagjai pótbefizetést előíró taggyűlési határozat alapján a vesztések fedezetére pénzösszeget bocsátanak a társaság rendelkezésére. Ezen befizetés összege a tag törzsbetétjét nem növeli, a tag a társaság pénzügyi konszolidációját követően jogosult a pótbefizetés visszatérítésére.

A Polgári Törvénykönyv (továbbiakban: Ptk.) kötelezően előírja az ügyvezető számára a taggyűlés késedelem nélküli összehívását, ha az ügyvezető tudomására jut, hogy:

- a társaság saját tőkéje vesztés folytán a törzstőke felére csökkent;
- a társaság saját tőkéje a törzstőke törvényben meghatározott minimális összege alá csökkent;
- a társaságot fizetéseképtelenség fenyegeti vagy fizetéseit megszüntette; vagy
- ha vagyona tartozásait nem fedezi.

A tagoknak határozatot kell hozniuk a társaság pénzügyi helyzetének rendezése céljából pótbefizetés előírásáról, vagy egyéb intézkedések – például törzstőke leszállítás, átalakulás, egyesülés, jogutód nélküli megszűnés, stb. – meghozataláról.

Pótbefizetésre a társaság létesítő okiratának megengedő rendelkezése alapján, taggyűlési határozattal kerülhet sor. A társaság tagjai a taggyűlésen a vesztéséges működés finanszírozása céljából fogadják el a pótbefizetést elrendelő határozatot.

Fontos, hogy a társasági szerződés felhatalmazása nélkül pótbefizetés elrendeléséről a taggyűlés nem dönthet. Önmagában tehát egy taggyűlési határozat alapján nem rendelhető el pótbefizetés. Ugyanakkor a vesztések fedezetére a tagok bármikor pénzösszeget bocsáthatnak a társaság rendelkezésére, ez azonban a törvényi feltételek hiányában nem pótbefizetésnek, hanem tagi kölcsönnek minősül. Amennyiben azonban pótbefizetésről rendelkezik a társasági szerződés, a társaságba belépő új tagokat is terheli, ellentétben a mellékszolgáltatással.

A pótbefizetés legmagasabb összegét, illetve a pótbefizetés elrendelhetőségének gyakoriságát a társasági szerződésben kell meghatározni. Ennek keretében a társasági szerződésnek napi (évente, félévente) vagy gazdasági időszakhoz kötötten kell rendelkeznie a pótbefizetésről. Ha a társasági szerződés nem rendelkezik pótbefizetésről, a tagok egyhangúlag módosíthatják a társasági szerződést a pótbefizetésre vonatkozó rendelkezések beiktatásával.

A Ptk. rögzíti, hogy valamennyi tag egyhangú határozatára van szükség, ha a módosítás egyes tagok jogait hátrányosan érintené, vagy helyzetét terhesebbé tenné. A pótbefizetési kötelezettség előírása a tagok számára nem vitathatóan többetkötelezettséget jelent, kihatással lehet tagsági jogaikra, és pénzügyi helyzetüket is megnehezítheti. A pótbefizetési kötelezettség nem teljesítése esetén a tagi jogviszony megszűnik véltenségre tekintet nélkül.

A pótbefizetés teljesítésének részleteit a pótbefizetés elrendeléséről szóló taggyűlési határo-

zatban kell meghatározni azzal, hogy a pótbefizetési kötelezettséget főszabály szerint a törzsbetétek arányában kell meghatározni. A társasági szerződés azonban ettől eltérhet, mert társaság tagjai szabadon állapíthatják meg a Ptk. keretei között a társasági szerződés tartalmát. A pótbefizetési kötelezettség törzsbetétek arányától eltérő megállapítását a törvény nem tiltja, így amennyiben a törzsbetétek arányától való eltérés a kisebbségi tagok jogait nem sérti, megállapítható a társasági szerződésben.

Megjegyzendő, hogy egyszemélyes kft. esetében – ahogyan azt a Ptk. kifejezetten kimondja – eltérő a pótbefizetés szabályozása a többszemélyes korlátolt felelősségű társaságtól. Főszabályként a társaságnak pótbefizetésre akkor van lehetősége, ha a létesítő okiratban rendelkeznek arról, hogy a legfőbb szerv a veszteségek pótlására a tagok részére pótbefizetési kötelezettséget írhat elő. Az alapító okiratban meg kell határozni a pótbefizetés legmagasabb összegét és azt, hány alkalommal írhat elő pótbefizetést a legfőbb szerv. Tehát egy többszemélyes társaság esetében előre kell rendelkezni a pótbefizetés lehetőségéről. Azonban az egyszemélyes korlátolt felelősségű társaság esetében – a főszabálytól eltérően – az alapítónak vagy az egyedüli tagnak kell alapítói határozatot hoznia a pótbefizetésről, ilyen módon, ha a pótbefizetésre vonatkozó szabályok kimaradnak az alapítás során az alapító okiratból, akkor nem kell létesítőokirat-módosításnak megelőznie a pótbefizetés elrendelésének lehetőségét, hanem erről az alapító tag bármikor határozhat. Mindezek ellenére egyszemélyes kft. esetében is érdemes pótbefizetésről rendelkezni a társaság alapításával egyidejűleg, ellenben ezt elegendő alapítói határozatba foglalni, sőt szerződésmintás alapítás esetén a minta nem tartalmaz pótbefizetésre vonatkozó rendelkezéseket. A pótbefizetés elősegíti a társaság zavartalan működését, amikor likviditási probléma merül fel. A pótbefizetés nem tekinthető pénzbeli vagyoni hozzájárulásnak, azaz a tag törzsbetétje nem növekszik a befizetés összegével. Továbbá a pótbefizetés nem minősül tagi kölcsönnek, tekintettel arra, hogy nem önkéntes alapon teljesít a tag, hanem a legfőbb szerv határozata alapján köteles teljesíteni, és a teljesítés elmaradását a Ptk. a tag vagyoni hozzájárulásának nemteljesítésére vonatkozó szabályok alkalmazásával szankcionálja. Tehát egyszemélyes kft. esetében nem szükséges a társasági szerződés vagy alapszabály rendelkezése a pótbefizetéshez, mivel ahhoz az egyedüli tag határozata is elegendő.

A taggyűlési határozatban rögzíteni kell a pótbefizetés teljesítésének módját, ütemezését és a

teljesítés határidejét. Célszerű rögzíteni a pótbefizetés visszafizetésének feltételeit is.

A pótbefizetés teljesítésének módja lehet a társaság pénzforgalmi számlájára való befizetés, vagy házipénztárba történő befizetés, vagy egyéb, nem pénzbeli szolgáltatás nyújtása, tekintettel arra, hogy a Ptk. szerint a pótbefizetés nem pénzbeli szolgáltatással is teljesíthető. Amennyiben a pótbefizetést nem pénzbeli szolgáltatással teljesítik, akkor az apport értékelésével kapcsolatos előírásoknak is meg kell felelni.

A pótbefizetés ütemezése annak meghatározását jelenti, hogy a pótbefizetést egyösszegben, vagy részletekben kell-e megfizetni az erre kötelezett tagoknak.

A taggyűlés határozattal dönt azon pótbefizetés visszatérítéséről, amit a veszteséges gazdálkodás kiküszöbölésére a társaság nem használt fel. A tőkehelyzet konszolidációját követően a tagok által teljesített pótbefizetés visszatérítéséről rendelkezik a taggyűlés, amennyiben a törzsbetétek hiánytalanul befizetésre kerültek. A taggyűlés a határozathozatal során a társaság közbeső mérlegét veszi figyelembe.

A pótbefizetés visszatérítéséhez való jog az üzletrészhez kapcsolódik és nem a tag személyéhez. Ez azt jelenti, hogy ha a pótbefizetés teljesítése után a tag üzletrészét átruházza, a visszatérítésre az üzletrész új tulajdonosa lesz jogosult.

A társaság jogutód nélküli megszűnése esetén a hitelezők kifizetése után fennmaradt vagyonból először a pótbefizetéseket kell visszatéríteni, majd ezután kerülhet sor a további vagyონrész törzsbetét arányos felosztására a tagok között.

Gyakran előfordul, hogy a jogutód nélküli megszűnő társaság tagjai házastársak, de nem egyenlő az üzletrészüik értéke. Ilyen esetben a közös vagyonba tartozó üzletrészek miatt a pótbefizetés visszatérítési igény a házastársi közös vagyon körébe tartozik és a pótbefizetés visszatérítési igény a házastársakat egymás között egyenlő arányban illeti meg.

Ha a tagok nem az üzletrészeiknek megfelelő arányban teljesítettek pótbefizetést, a társaság jogutód nélküli megszűnése esetén a pótbefizetések visszatérítése után fennmaradó és a tagok között törzsbetét arányosan felosztható vagyon kisebb lesz.

Ha a tag a pótbefizetést határidőre nem teljesítette, az ügyvezető a mulasztó tagot írásban 30 napos határidővel felszólítja a teljesítésre. Ha a 30 napos határidő eredménytelenül eltelik, a pótbefizetést nem teljesítő tag tagsági jogviszonya a határidő lejáratát követő nappal megszűnik. A tag vétlenségre nem hivatkozhat a pótbefizetés elmulasztása miatt, a tagsági jogviszonya megszű-

nését nem kerülheti el. Semmis a létesítő okirat olyan rendelkezése, amely a vagyoni hozzájárulás teljesítésének elmulasztása esetére az e törvényben meghatározottnál a tagra nézve enyhébb következményeket ír elő. A tagi jogviszony megszűnésének tényét az ügyvezető köteles közölni a volt taggal. Fontos, hogy a pótbefizetés elmulasztásával a társaságnak okozott károkért a tag felelősséggel tartozik a szerződésszegéssel okozott károkért való felelősség szabályai szerint.

A pótbefizetést nem teljesítő tag üzletrészt értékesíteni kell. Az értékesítés feltételeiről és módjáról a volt tagnak és a társaságnak a tag-sági viszony megszűnésétől számított tizenöt napon belül kell megállapodnia. A megállapodásban meg kell határozni az értékesítés határidejét, ami nem lehet hosszabb 3 hónapnál, továbbá a minimális eladási árat, amelynek el kell érnie a volt tag által nem teljesített vagyoni hozzájárulás vagy pótbefizetés összegét. Ha a határidőn belül nem jön létre megállapodás, vagy a megállapodás szerinti határidőben nem történik meg az értékesítés, az üzletrészt a társaság a megállapodásra

vagy az értékesítésre nyitva álló határidő lejártát követő 45 napon belül nyilvános árverésen köteles értékesíteni. Egyszemélyes kft. esetében értelemszerűen nem értelmezhető a pótbefizetést nem teljesítő tag üzletrészeinek értékesítésére vonatkozó szabály, helyette vagy a más társasági formába átalakulás, vagy pedig a végelszámolás/fel-számolási eljárás lefolytatása jöhet szóba.

A gazdasági társaság tagja a társasággal szembeni pótbefizetésből származó követeléséről lemondhat. Ilyenkor a gazdasági társaságnál a lekötött tartalékban kimutatott pótbefizetés összegét az eredménytartalék javára kell átvetelni a lemondás időpontjával.

A fentiek után már egyértelműen meg tudjuk fogalmazni, hogy mi a különbség a pótbefizetés és a tagi kölcsön között. A pótbefizetés társasági szerződésen alapuló tagi kötelezettség, míg a tagi kölcsön esetén kölcsönszerződésről van szó. Emellett a másik fő különbség, hogy a pótbefizetést teljesítő tag nem a társaság hitelezője, a tagi kölcsönrel ellentétben kamatot nem köthet ki, beszámítással nem élhet.

Kovács Andrea
okl. adószakértő